ආයතන 3
Six sense spheres -3

My immense gratitude to the great Noble council of Akanitta brahma realm

12/03/2013

This diagram was constructed under the guidance of the Arahant Great Brahma Sahampati for whom I am so grateful. 23/03/2012

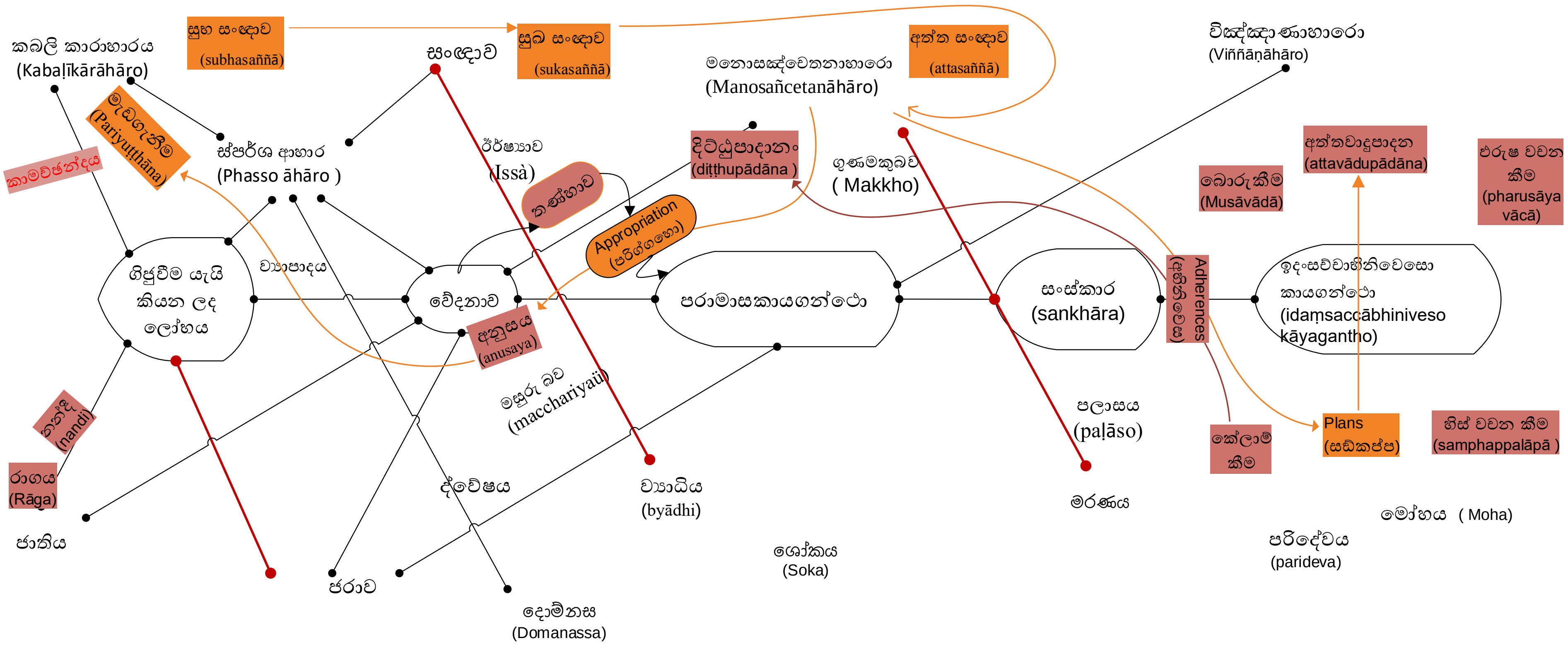

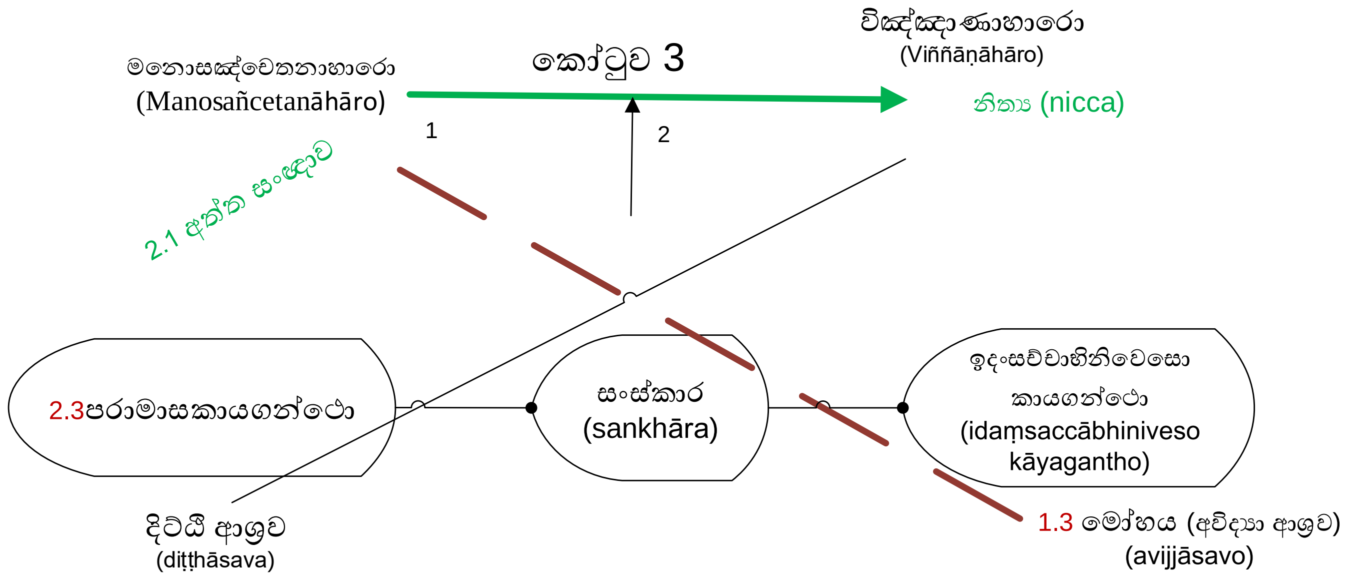

නිත්‍ය සංඥාවේ ඉපදීම (nicca saññā)

- තුන්වන කෝටුවෙහි මුල, 1 අත්ත යන තැනදී, තදින් අල්ලා ගැනීම සිතන්න. කුමක් විසින් 2 යන ස්ථානයේදී උදව් කරයිද?
- “දස අකුසල්” යන්න පිළිතුරු වන්නේය. යමෙක් පාණාතිපාතය කරන්නේ නම් අනෙකුත් අකුසලයන්ද කරයි. උදාහරණ වශයෙන් මත්පැන් බීම, බොරු කීම ආදියද කරයි.
- 1 සහ 2 මත යැපෙන කෝටුවෙහි අනෙක් කෙළවර ඇත්තේ විඤ්ඤාණය වේ. විඤ්ඤාණයාගේ නිරෝධයෙන් දුක්ඛ නිරෝධ වෙයි. (‘යං කිඤ්චි දුක්ඛං සම්භොති, සබ්බං විඤ්ඤාණපච්චයා;
  විඤ්ඤාණස්ස නිරොධෙන, නත්ථි දුක්ඛස්ස සම්භවො.)
- සංස්කාර නිරෝධයෙන් විඤ්ඤාණ නිරෝධ වේ.

‘‘යං කිඤ්චි දුක්ඛං සම්භොති, සබ්බං සඞ්ඛාරපච්චයා;
සඞ්ඛාරානං නිරොධෙන, නත්ථි දුක්ඛස්ස සම්භවො.

‘‘එතමාදීනවං ඤත්වා, දුක්ඛං සඞ්ඛාරපච්චයා;
සබ්බසඞ්ඛාරසමථා, සඤ්ඤානං උපරොධනා;
එවං දුක්ඛක්ඛයො හොති, එතං ඤත්වා යථාතථං.

යම් කිසි දුකක් උපදනේ නම්, එ හැම දුක් සංස්කාර ප්‍රත්‍යයෙන් වේ. සංස්කාරයන්ගේ නිරෝධ හේතුයෙන් දුඃඛයාගේ සම්භවයෙක් නැතැ.

සංස්කාර ප්‍රත්‍යයෙන් දුඃඛ වෙයි යන තෙල ආදීනව දැන සර්‍වසංස්කාරයන්ගේ ශමථයෙන් ද සංඥාදීන්ගේ උපරෝධනයෙන් ද මෙය තත්වූ පරිද්දෙන් දැන මෙසේ දුක් ක්ෂය වීමවේ.

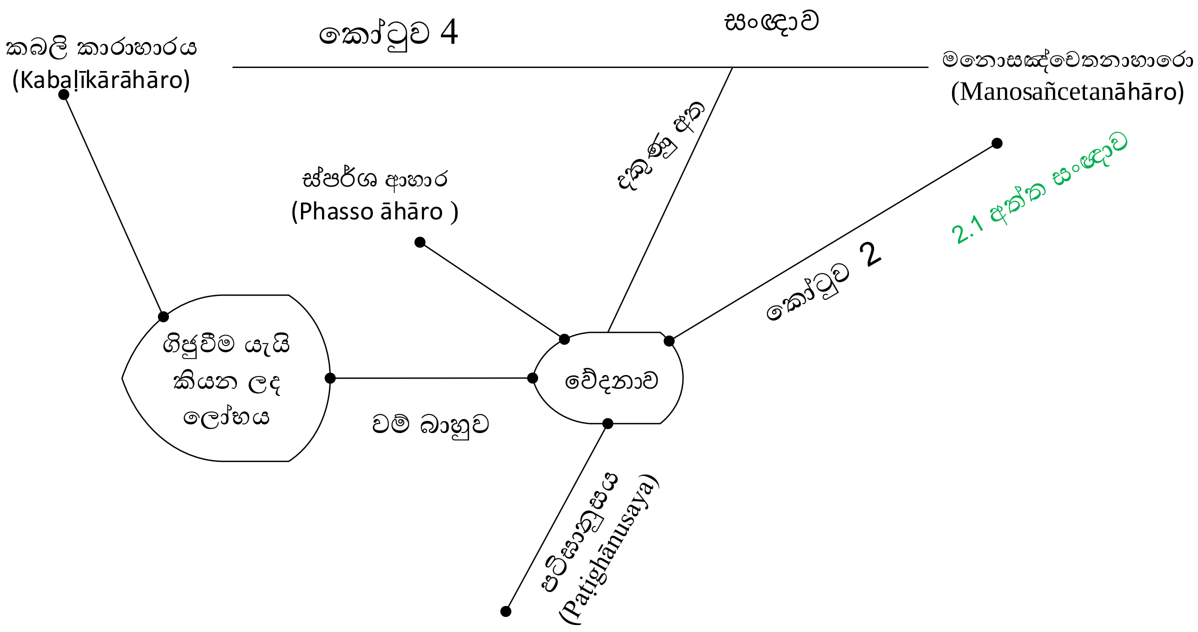

රූප සිට චේතනාව දක්වා වන හතරවන කෝටුව පැවැත්වීම කෙසේද ?

- දෙවන කෝටුව ගැන ආයතන සටහන්හි 3න් වන පිටුවෙහි සඳහන් වේ.
- පටිඝානුසය මගින් ඇති කරන ලද සංඥාවම රූපය එසවීමට ආධාර විය. තමාගේ හිස ස්පර්ශය ඇති තැන තබන්න. උරහිස වේදනාව ඇති තැන තබන්න. එවිට වම් බාහුව සහ දකුණු අත ඉහත සටහන අනුව හතරවන කෝටුව එසවීම කරයි.
- රූපෙ විභූතෙ න ඵුසන්ති ඵස්සා - රූපයේ විභූතියක් තියෙනවා නම් ස්පර්ශයක් වත් වෙන්නේ නැත.
- පටිඝානුසයෙන් තොරව සංඥා යැයි දෙයක් නැත.
- නිත්‍ය සංඥව සෑදෙන සුභ, සුඛ, අත්ත සංඥා.
- සුභ, සුඛ, අත්ත සංඥා මගින් චේතනා වන්නේ පරිග්‍රහය වූයේ නම්, එම අවස්ථාවේදී මළොත් අපායේ යෑම සිදුවෙ.

- පියෙහි විප්පයොගො දුක්ඛො - ප්‍රියයන්ගෙන් වියෝ වීම දුකය. මෙයින් දොම්නස හටගනී.
- අප්‍රියයන් හා එක් වීම දුකය (අප්පියෙහි සම්පයොගො). මෙයින් කුක්කුච්චය හටගනී.
- එසේම, ප්‍රියයන්ගෙන් වියෝ වීම දුකය (පියෙහි විප්පයොගො දුක්ඛො) යන්න මගින් පටිඝානුසය හටගනී.
- අභිජ්ඣාව මගින් ප්‍රියයන්ගෙන් වියෝ වීමේ දුක (පියෙහි විප්පයොගො දුක්ඛො) හටගනි, මෙහි දොම්නස ඇත.
- අභිජ්ඣාව ඇතිවීමට, මෙය මගේ වේවා යන මිච්ඡා දිට්ඨිය තිබිය යුතුය.

දිට්ඨිය ඇති වෙන්න නම් ආධාරකය තිබිය යුතුය

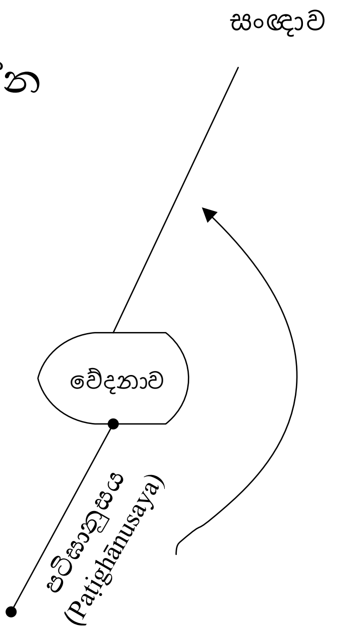

දැන් අපිට

- පටිඝානුසය (->සංඥාව-> චේතනාව-> දිට්ඨි ආශ්‍රව) මගින් අභිජ්ඣාව
- අභිජ්ඣාව මගින් පටිඝානුසය
- එහෙම නම් අභිජ්ඣා සහ පටිඝානුසය අතර වෙනස කුමක්ද?
- සහම්පති මහා බ්‍රහ්ම රහතන් වහන්සේගෙන් ඇසුවා.
- නිර්වාණයට යන කෙනකුට යම් කිසි බාධාවක් වෙනවා නම් එය ඔහුට අවැඩක් යැයි පැවසුවා. මෙයයි අභිජ්ඣාව.
- නිර්වාණයට යන පුද්ගලයාට ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය යන ආයතන පහ නිසා ස්පර්ශයක් ඇති වෙනවා නම් අභිජ්ඣාව මෙයයි, අවැඩ මෙයයි, බාධාව මෙයයි.

- ක්ෂේත්‍ර 1 සහ ක්ෂේත්‍ර 2 අතර වෙනස දුටුවිට අපි රූපය විචාරයි (බොජ්ඣංග පිටුව 5). අඩු වූ තෘප්තිය සඳහා තම මනසින් මෙසේ වන්නේ නම් හොඳ යැයි සිතයි, හිලව් කරයි, සංස්කාර සම්පූර්ණ කරයි.
- ප්‍රියයන්ගෙන් වියෝ වීම නිසයි අපි මනසින් යමක් එකතු කරන්නෙ.

කාමච්ඡන්දය කෙසේ ඇති වන්නේද?

- අභිජ්ඣාව -> දොම්නස
- ප්‍රියයන්ගෙන් වියෝ වීම -> මනසින් යමක් එකතු කිරීම -> කාමච්ඡන්දය
- පුරුෂයාගේ සඞ්කල්ප විසින් උපන් රාගය, කාම වෙයි (සංකප්ප රාගෝ පුරිසස්ස කාමෝ). අඩු වූ තෘප්තිය සඳහා තම මනසින් හිලව් කිරීම නිසයි **කාමච්ඡන්දය.**
- කාමච්ඡන්දය -> උපාදාන-> භව.
- දැන් භවය නිසා අපි ඉන්න ඕනි යැයි පවසනවා. භව -> ජාති.

ප්‍රඥා විමුක්තිය

- ඉහත කරුණ වැටහෙන්නේ, තෙවන පිටුව ගැන සතිය ඇත්තේ නම් මුළු පටිච්ච සමුප්පාදයම දක්නේ ප්‍රඥා විමුක්තිය ඇතිවේ. අවිද්‍යා ... -> ජාති. මෙහි මිනිත්තු 5ක් සිටින්න. එවිට පහත දේ දකී.

මෙම ත්‍රිකෝණය තමයි ප්‍රශ්නය. මෙය දැකීමෙන් **චේතෝ විමුක්තිය** ඇතිවේ.

මේ සියල්ල සම්ප්‍රලාප නිසා යැයි ඇසුනා. ආයතන දෙකෙහි අවසාන පිටුව මතක් විය.

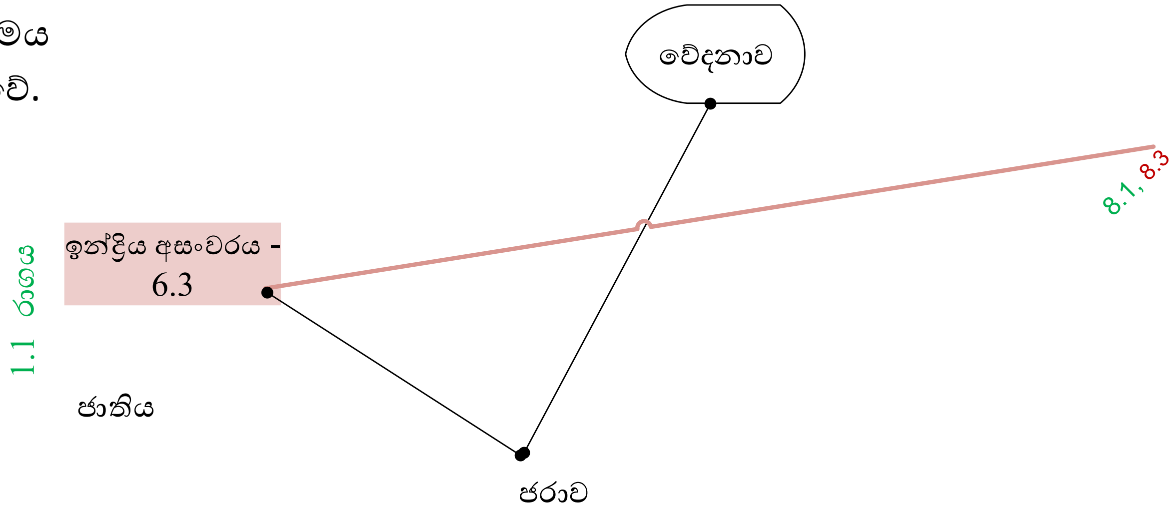

කාමෙසුමිච්ඡාචාර

මෝහ
(moha)

කාම විතර්කය
(kāmavitakka)

විහිංසා විතර්කය
(vihiṃsāvitakka)

ව්‍යාපාද විතර්කය
(byāpādavitakko)

ඉහත ධර්ම කාරණා වලින් සියළු අකුසල පක්ෂයෙහි දිශාවන් දැක්වේ - ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ.

- ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ සටහන සිහි කරන්න.
- මෙත්තා සටහන සිහි කර පහත ධර්මය මෙනෙහි කරන්න.

කාම විතර්කය
(kāmavitakka)

ආයතන 3හි සියලු පිටු මඟින් කර ඇත්තේ මෙහි වම් පැත්ත මත යැපීම පැහැදිලි කිරීමය.

9. කුලයන්හි ගිජු නොවීම
(kulesvananugiddho)

ද්වෙධා විතක්ක සූත්‍රය යොදා ගන්න.

- කුලයන්හි ගිජු නොවීම -> මගේ නොවේ.
- මගේ නොවේ -> නෛෂ්ක්‍රම්‍ය විතර්කය -> අව්‍යාපාද විතර්කය -> අවිහිංසා විතර්කය

මෙයින් දස කුසලය සම්පූර්ණ කෙරේ; අනභිධ්‍යා, අව්‍යාපාද, සම්‍යක්දෘෂ්ටිය, බොරු කීමෙන් වැළකීම, කේළාම් කීමෙන් වැළකීම, රළු වචන කීමෙන් වැළකීම, හිස් වචන කීමෙන් වැළකීම, සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම, නුදුන්දෙය ගැනීමෙන් වැළකීම, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකීම.

මේ සියල්ල උපෙක්ඛාවෙන් දැකීමෙන් පසුව වේ.